

**UCHWAŁA NR XVII/113/2012
RADY GMINY W DOBRONIU**

z dnia 27 stycznia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2012 - 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230, z 2011 r. Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 21, poz. 113, Nr 217, poz. 1281, Nr 149, poz. 887) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2009 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. 149, poz. 887) - **Rada Gminy w Dobroniu uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroń.

§ 3. Traci moc uchwała nr XIII/80/2011 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 27 października 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2011-2021.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Dobroniu

Tomasz Kania

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/113/2012

Rady Gminy w Dobroniu

z dnia 27 stycznia 2012 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DOBRONIA NA LATA 2012-2022**

„Nikt w rodzinie nie zasługuje na przemoc. Jest nieprawdą, że bите dziecko staje się bardziej posłuszne, maltretowana żona nie zdradza, a poniewierany mąż bardziej dba o rodzinę. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu, tworzy błędne koło w stosunkach międzyludzkich i wcześniej czy później odbija się negatywnie. Nie ma w przemocy niczego, co w cywilizowanym świecie przemawiałoby za jej stosowaniem, co było by warte polecenia”

I. Jundziłł

WSTĘP	4
1.1.Pojęcie przemocy	6
1.2.Rodzaje i typy przemocy	7
1.3.Fazy cyklu przemocy	8
1.4.Opis sprawcy przemocy i ofiary przemocy	9
ROZDZIAŁ II PROBLEM PRZEMOCY W GMINIE DOBRÓŃ	10
2.1. Charakterystyka Gminy Dobroń	10
2.2. Instytucje i służby społeczne w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Dobroń	11
2.3. Przemoc w świetle prawa	14
ROZDZIAŁ III DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY	16
3.1. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach	17
3.2. Analiza wyroków sądowych z artykułu 207 §1 Kodeksu Karnego według danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Łasku	18
3.3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu	18
3.4. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu	19
3.5. Wnioski ogólne z przeprowadzonej diagnozy	20
3.6. Sprzymierzeńcy programu	21
ROZDZIAŁ IV CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE	23
4.1. Harmonogram działań	24
4.2. Odbiorcy programu	29
4.3. Spodziewane efekty programu	30
4.4.Zasady finansowania	31
4.5.Termin realizacji	31
RODZIAŁ V MONITORING I EWALUACJA	31
ROZDZIAŁ VI PODSUMOWANIE	32

WSTĘP

Problem przemocy w rodzinie istnieje od dawna, jednakże na przełomie kilku ostatnich lat zjawisko to zaczyna być coraz bardziej widoczne i niepokojąco narastające. Przemoc jest zjawiskiem powszechnym występującym we wszystkich środowiskach i w każdej grupie społecznej. Prowadzi do degradacji podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, poglądy na świat. Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, bezpieczeństwa, schronienia przed całym złem świata zewnętrznego, jednak dla wielu ludzi jest miejscem terroru i cierpienia. Przemoc w rodzinie powoduje destabilizację rodziny, wywiera destrukcyjny wpływ na całą rodzinę. Ma zdecydowanie negatywny wpływ na kształtowanie osobowości dziecka. Przemoc w rodzinie niszczy ład społeczny w kolejnych pokoleniach. Osoby poddane przemocy często powielają złe wzorce w dorosłym życiu. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym zaczęto podejmować pewne działania, które są niewystarczające. Zauważalna jest potrzeba podjęcia nowych skutecznych działań w tym obszarze. W miesiącu styczniu uchwałą nr IV/15/2011 Rady Gminy w Dobrońcu z dnia 27 stycznia 2011 roku (zmiana uchwały nr VI/28/2011 z dnia 31 marca 2011 roku) został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Celem działania zespołu jest usprawnienie systemu przepływu informacji między instytucjami oraz podjęcie równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym i korekcyjnym w celu niesienia pomocy osobom krzywdzonym.

Bardzo istotną rolę w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie odgrywa współpraca specjalistów różnych dziedzin. Dotychczasowe działanie pracowników socjalnych w pojedynkę nie zawsze pozwalało na właściwe zareagowanie i rozwiązanie różnorodnych problemów z jakimi borykała się rodzina. Reagowanie na przemoc winno być dla sprawcy i ofiary czytelnym komunikatem, że sytuacja rodziny nie jest sprawą prywatną, a krzywdzenie osób bliskich nie jest akceptowane społecznie. Współpraca wielu podmiotów wynika z założenia, że pomoc udzielana rodzinom powinna być kompleksowa i wielodyscyplinarna. Pomoc musi uwzględniać aspekty życia osób krzywdzonych, jak i sprawców przemocy. Wsparcie oraz pomoc winna otrzymać cała rodzina. Podejmując decyzję o współpracy jest szansa na zwiększenie efektywności działań na bardziej skuteczne i twórcze rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie.

W miesiącu lipcu br. zarządzeniem nr VI/50/2011 Wójta Gminy Dobroń został powołany skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Pomimo podjętych działań w ciągu dalszym należy poszukiwać skutecznych metod i form przeciwdziałania przemocy. Koniecznym staje się opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy na terenie Gminy Dobroń. Celem programu będzie zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwiększenie pomocy osobom uwikłanym w przemoc i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zgodny jest ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobroń na lata 2005-2013 oraz z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy.

Wszelkie działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są inwestycją w przyszłość.

ROZDZIAŁ I PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE LITERATURY

Pojęcie przemocy

Przemocą w rodzinie zajmuje się wiele dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna. Precyzyjne określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. W literaturze i praktyce pomocowej używa się zamiennie określenia przemoc domowa.

Powszechnie uważa się, że **przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem lub zaprzestaniem działania, skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.**

O przemocy możemy powiedzieć, że:

- jest intencjonalna, tzn. że jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania mającym na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiar – sprawca wykorzystując swoją przewagę sił, narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- wykorzystuje wyraźną asymetrię sił – ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- powoduje ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

W polskim ustawodawstwie definicja przemocy domowej zawarta jest w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493). Brzmi ona:

„Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Z definicji tej wynika, że przemoc w rodzinie to ogólne określenie zachowań osób chcących uzyskać przewagę nad inną osobą, z którą mają albo miały bliskie stosunki lub stosunki rodzinne i chcący tę osobę kontrolować. Jest więc to seria zdarzeń, w których dochodzi do złego traktowania fizycznego i psychicznego ofiary.

Przykład definicji najczęściej powtarzającej się w literaturze przedmiotu wg Ireny Pospiszyl brzmi przemoc to **„wszystkie nieprzypadkowe akty naruszające osobistą wolność jednostki, które przyczyniają się do fizycznej albo psychicznej szkody drugiego człowieka i które wykraczają poza społeczne normy wzajemnych kontaktów międzyludzkich”**.

Rodzaje i typy przemocy

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.
- **przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.
- **przemoc seksualna** – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.
- **przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.
- **zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić:

- typ przemocy, w której sprawcami są dorośli: przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dzieci,
- typ przemocy, w której sprawcami są dzieci: przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,
- typ przemocy, w którym sprawcami mogą być dorośli i dzieci: przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

Powyższe typy przemocy świadczą o cyklicznym przebiegu przemocy w rodzinie, tzn. faktu, iż wzorce agresywnego zachowania przekazywane są z pokolenia na pokolenie.

Fazy cyklu przemocy

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym, jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się.

W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy powtarzające się fazy:

I Faza narastającego napięcia i agresywność sprawcy. Każdy drobiazg wywołuje jego irytację, najmniejsza rzecz jest powodem awantury, zaczyna więcej pić, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Kobieta stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości fizyczne, bóle żołądka i głowy, bezsenność i utrata apetytu. Wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Czasem nie mogąc wytrzymać tego oczekiwania, sama prowokuje spieście, aby wreszcie „mieć to za sobą”.

II Faza gwałtownej przemocy. Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Kobieta doznaje zranień fizycznych i psychicznych, znajduje się w stanie szoku. Stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność i wstyd, traci ochotę do życia.

III Faza miodowego miesiąca. Wszystko się zmienia. Gdy partner wyładował już swoją złość i zaczyna sobie zdawać sprawę z tego, co zrobił, nagle staje się inną osobą. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie. Ma poczucie winy, okazuje skruchę, przeprosza i obiecuje, że to już się nie powtórzy. Zaczyna okazywać ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do mężczyzny, jakiego kobieta pokochała i z jakim się związała. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby nigdy nie było żadnej przemocy.

Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Kobieta zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowym incydentem, który już nigdy się nie powtórzy. Czują się znowu zakochana, spełniają się jej marzenia o miłości i szczęśliwym związku.

Ale faza miodowego miesiąca przemija i wkrótce rozpoczyna się faza narastania napięcia. Wszystko zaczyna się od nowa. Jednak przemoc w następnym cyklu na ogół jest bardziej gwałtowna i dłuższa. Doświadczenie miodowej fazy demobilizują ofiarę i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uzyska przebaczenie. Następne fazy miodowe są już krótsze i mniej miodowe.

Opis sprawcy przemocy i ofiary przemocy

Przemoc występuje w rodzinach niezależnie od poziomu i statusu społecznego czy materialnego oraz kręgu kulturowego. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem marginalnym. Ofiarami przemocy w rodzinie niezależnie od przestrzeni geograficznej są przede wszystkim kobiety i dzieci. W mniejszym procencie ofiarami są mężczyźni, rodzice, osoby starsze.

Kobiety ofiary przemocy to nie zawsze wystraszone, zaniedbane, wielodzietne gospodynie domowe. Wiele kobiet doświadczających przemocy w rodzinie to osoby wykształcone, zajmujące wysokie stanowiska. Maltretowane kobiety można znaleźć we wszystkich grupach wiekowych i poziomach wykształcenia, wśród wszystkich ras, grup etnicznych, religijnych i społeczno – ekonomicznych.

Ofiara przemocy jest często poniżana i degradowana, zmuszana do bezwarunkowego spełnienia i posłuszeństwa. Psychicznie czuje się osobą drugiej kategorii. Przeżywa lęk, grozę, bezsilność. Robi się bezradna, zdominowana, staje się po pewnym czasie osobą zniewoloną. Przemoc fizyczna nie musi się zdarzać często, ale pozostaje ukrytym i stałym czynnikiem terroru. Ofiary przemocy to nie tylko osoby z widocznymi skutkami maltretowania. Tak zwane chłodne formy przemocy rzadziej trafiają do statystyk, a psychologicznie to one są najbardziej rujnujące. Największe szkody przemocy w rodzinie to nie siniaki, złamane kości tylko wyniszczenie psychiczne ofiar.

Większość sprawców przemocy to mężczyźni. Stosują przemoc niezależnie od wykształcenia, wyznawanej religii, budowy ciała. Sprawcy mogą być biznesmenami, robotnikami, osobami na stanowiskach, czy nauczycielami. Sprawcy przemocy używają wielu działań w celu sprawowania kontroli nad partnerem, włączając w to zastraszanie, izolację społeczną, psychologiczne znęcanie. W dużym stopniu sprawcy przemocy to osoby uzależnione od alkoholu. Sprawcy przemocy piją, znęcają się nad bliskimi, a stanem nietrzeźwości próbują usprawiedliwiać swoje zachowania. Stan upojenia alkoholowego nie zwalnia z odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem.

ROZDZIAŁ II PROBLEM PRZEMOCY W GMINIE DOBRÓŃ

2.1. Charakterystyka Gminy Dobroń

Gmina Dobroń położona jest w centralnej Polsce, w województwie łódzkim, powiecie pabianickim. W obrębie województwa od zachodu i południa graniczy z powiatem łaskim, zaś od wschodu i północy z gminami Pabianice i Dłutów. Leży nad rzeką Grabią, przy drodze krajowej nr 14 i linii kolejowej między Łodzią i Wrocławiem. W latach 1975-1998 gmina należała do województwa sieradzkiego. Gmina Dobroń zajmuje powierzchnię 9437 ha. Zamieszkiwana jest przez 7027 mieszkańców, z czego 3424 mężczyzn, 3603 kobiet (stan na dzień 31.12.2010 r.). Gmina podzielona jest na 18 sołectw: Barycz, Chechło Pierwsze, Chechło Drugie, Dobroń Duży, Dobroń Mały, Dobroń Poduchowny, Ldzań, Markówka, Morgi, Mogilno Duże, Mogilno Małe, Orpelów, Poleszyn, Przygoń, Róża, Wincentów, Wymysłów, Zakrzewki. Gmina Dobroń położona jest w obrębie Wysoczyzny Łaskiej. Na krajobraz gminy składają się formy dolinne, płaskie i faliste wysoczyzny, wały wydmore i zagłębienia bezodpływowe. Jest nazywana „zieloną gminą”, ponieważ znaczną część jej obszaru pokrywają kompleksy leśne stanowiące 42,9% powierzchni ogólnej gminy będącej w administracji nadleśnictwa w Kolumnie ok. 3463 ha, prywatnej ok. 549 ha.

Południowym skrajem gminy płynie rzeka Grabia. Jej dolinę obejmuje Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Doliny Rzeki Grabi o powierzchni 411 ha.

Na terenie gminy znajduje się park o powierzchni 3,34 ha, stanowi on zespół zieleni wysokiej. Gatunkami najliczniej reprezentowanymi w drzewostanie parku są: grab i klon zwyczajny. Na terenie parku znajdują się trzy pomniki przyrody: dąb szypułkowy, grab zwyczajny oraz grupa lip drobnolistnych. Na terenie gminy Dobroń znajdują się zabytki: Kościół św. Wojciecha zbudowany w latach 1763-1779, dzwonnica barokowa powstała około 1769 r., Kapliczka św. Floriana, oraz młyn wodny znajdujący się w Talarze i młyn w miejscowości Barycz.

Życie kulturalne w gminie skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury, przy którym działają: Zespół Pieśni i Tańca „Dobroń” działający od 1958 roku, orkiestra dęta prowadząca swą działalność artystyczną od 1902 roku, kapela ludowa, grupa wokalna oraz koło plastyczne. Imprezy wpisane na stałe do kalendarza życia kulturalnego są obchody Dni Dobronia odbywające się w miesiącu czerwcu w parku gminnym. Tradycje i zwyczaje kultywują także działające w gminie Koła Gospodyń Wiejskich. Swoje udziały w propagowaniu działalności kulturalnej na terenie gminy ma Gminna Biblioteka Publiczna, która organizuje spotkania autorskie, wystawy, konkursy plastyczne, teatrzyki dziecięce. W aspekcie krzewienia kultury fizycznej, na terenie gminy działają dwa kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy „Iskra”, działający od 1949 r., prowadzący działalność w sekcji piłki nożnej i Ludowy Klub Sportowy „Luks” prowadzący działalność w sekcji piłki siatkowej.

W gminie występuje wysoki stopień rozdrobnienia gospodarstw, średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 5,01 ha. W większości występują gospodarstwa o specjalności w produkcji mleka, drobiu. Gmina Dobroń otwarta jest dla przedsiębiorców, którzy chcą lokalizować swą działalność na tym terenie. Na dzień 31.12.2010r. zarejestrowanych jest 505 podmiotów gospodarczych, w których przeważają firmy jednoosobowe i małe firmy rodzinne. Profil działalności gospodarczej jest zróżnicowany, największą liczbę stanowią podmioty prowadzące handel i działalność produkcyjno-usługową.

Tereny gminy Dobroń ze względu na walory przyrodnicze i ślady prehistorycznego osadnictwa są celem wycieczek dzieci i młodzieży oraz miejscem odpoczynku mieszkańców pobliskich miast. Przez teren gminy przebiegają trzy oznakowane szlaki turystyczne: żółty, niebieski i zielony. Gmina posiada doskonałe warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, szczególnie w formie wypoczynku sobotnio-niedzielnego. Masowo przyjeżdżają tu turyści i właściciele działek rekreacyjnych z rodzinami. Wielkie kompleksy leśne dają wyjątkowe możliwości obcowania z naturą.

Na terenie gminy działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Gmina Dobroń kontynuuje zapoczątkowaną w 1993 roku, ożywioną współpracę z gminą Dorpen w Niemczech. Współpraca dotyczy w szczególności kultury, sportu, kontaktów młodzieżowych, ochrony środowiska, rolnictwa i działalności gospodarczej. Kontakty obu gmin zaowocowały wieloma spotkaniami.

Na terenie gminy działają trzy szkoły podstawowe oraz gimnazjum, które wraz z liceum ogólnokształcącym tworzy Zespół Szkół im. Jana Długosza w Dobroniu. Infrastruktura społeczna gminy zlokalizowana jest we wsi gminnej - Dobroniu. Działają też Gminny Ośrodek Zdrowia, Publiczne Przedszkole, Poczta Polska, PA-CO Bank oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2.2. Instytucje i służby społeczne w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Dobroń

POMOC SPOŁECZNA

Celem działania pomocy społecznej zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Przemoc domowa jest przyczyną i konsekwencją dysfunkcji rodziny, spełniając zatem wymogi kryteriów trudnej sytuacji życiowej, z których wynika ustawowy obowiązek interwencji i wsparcia ze strony pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji pracownik socjalny:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- pracownik wypełnia „Niebieską Kartę” – załącznik do wywiadu,
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy,
- monitoruje efekty podjętych działań,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych sprawach bytowych,
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej,
- w tym możliwości schronienia, np. w schroniskach, hostelach, w razie potrzeby
- lub na żądanie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań
- prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia przestępstwa powiadamia organy ścigania,
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką przemocy.

PUNKT WSPARCIA INTERWENCYJNO - PSYCHOLOGICZNEGO

Punkt Wsparcia Interwencyjno-Psychologicznego powstał w 2008 r., działa przy GOPS w Dobroniu. Punkt wsparcia często jest pierwszym miejscem, do którego ofiary przemocy zwracają się o pomoc. W punkcie zatrudniony jest psycholog, który wspiera rodziny dotknięte przemocą w zakresie:

- wsparcia psychologicznego, emocjonalnego,
- przywrócenia równowagi psychicznej,
- uruchomienia naturalnych sposobów radzenia sobie z problemami i sytuacjami trudnymi ,
- udziela podstawowych porad prawnych,
- opracowuje plan działania w zakresie wychodzenia z przemocy.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem alkoholowym i przemocą domową. Prowadzi działania interwencyjne i monitorujące do podjęcia leczenia uzależnienia. Komisja przede wszystkim pełni funkcję opiniującą i inicjującą działania w zakresie uzależnień.

Do zadań Komisji należy:

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- przyjmowanie wniosków o podjęcie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym,
- kierowanie na badanie w przedmiocie uzależnienia,
- przygotowuje i składa w sądzie dokumentację o wydanie postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego,
- uczestniczy w sprawach sądowych w sprawie leczenia odwykowego,
- angażuje się w rozwiązywanie problemów środowiska związanego z uzależnieniem i przemocą w rodzinie,
- rozpatruje pisma dotyczące problemu uzależnień,
- zajmuje się szeroko rozumianą profilaktyką,
- wspiera działalność trzeźwości nieprofesjonalnej w ramach ruchu samopomocowego, w tym Grupy Abstynenckiej AA „Wojciech”,
- w razie konieczności Komisja powiadamia Ośrodek Pomocy Społecznej i wnioskuje o objęcie rodziny kompleksową pomocą.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu współdziała z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobroniu oraz z Komendą Powiatową Policji w Pabianicach w zakresie wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej. Ponadto prowadzi Gminny Punkt Konsultacyjny do zadań którego należy przede wszystkim:

- dostarczanie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,
- motywuje i kieruje do leczenia,
- udziela wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz członkom ich rodzin.

INNE INSTYTUCJE

Innymi instytucjami odpowiadającymi na problem przemocy na terenie gminy Dobroń są: Samodzielny Gminny Ośrodek Zdrowia w Dobroniu, Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach, Prokuratura Rejonowa w Łasku, Sąd Rejonowy w Łasku, Kuratorzy z Sądu Rejonowego w Łasku, szkoły znajdujące się na terenie gminy Dobroń oraz Publiczne Przedszkole w Dobroniu.

2.3. Przemoc w świetle prawa

W ustawodawstwie polskim przepisy dotyczące przemocy w rodzinie regulują:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. nr 88, poz. 553; nr 128, poz. 840 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
- Ustawa o pomocy społecznej dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2009 r. nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) ,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ III DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY

W miesiącach kwiecień – maj 2010 r. wśród mieszkańców gminy Dobroń została przeprowadzona ankieta. Miała posłużyć do zbadania skali zjawiska przemocy na terenie gminy oraz do poznania opinii mieszkańców na temat konieczności utworzenia zespołu interdyscyplinarnego.

Wśród ankietowanych było 21 kobiet i 9 mężczyzn. Ankietowani to osoby posiadające wykształcenie wyższe, średnie, zawodowe i podstawowe. Osoby ankietowane to osoby wolne, osoby pozostające w związkach małżeńskich, osoby rozwiedzione i wdowy. Respondenci to osoby pracujące umysłowo i fizycznie, ale też osoby niepracujące oraz emeryci i renciści. Przekrój wiekowy ankietowanych to począwszy od wieku pełnoletności a skończywszy na wieku poprodukcyjnym. Ankietowani to w większości osoby mieszkające od urodzenia lub powyżej 5 lat na terenie gminy Dobroń, co oznaczać może, iż dobrze znają środowisko, w którym mieszkają. W większości potrafia zdefiniować i wymienić rodzaje przemocy domowej. Z analizy ankiety wynika, iż większość respondentów była świadkiem stosowania przemocy.

Według badań ankietowych najczęstsze miejsce przemocy to: ulica, szkoła i sąsiedztwo. Zdecydowanie najczęściej występującym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna i przemoc fizyczna. Najczęściej sprawcą przemocy jest mężczyzna, choć zaskakującym staje się fakt, iż drugie miejsce co do sprawców przemocy zajmują kobiety. Z kolei ofiarami przemocy najczęściej są żony/partnerki i dzieci. W 4 przypadkach ankietowani to ofiary przemocy domowej. Według respondentów w większości sprawcy przemocy to osoby uzależnione od alkoholu. W większości znają instytucje i wiedzą, które należy powiadomić w sytuacji stosowania przemocy. Natomiast w większości nie mają wiedzy co to jest „Niebieska Karta”. Większość z nich reaguje na fakt stosowania przemocy, głównie próbując załagodzić sytuację, zawiadamiają również policję, natomiast osoby, które nie reagują, podają, iż głównymi powodami braku reakcji jest mit „najlepiej nie wtrącać się w sprawy innych” oraz strach przed sprawcą. Jako powody ukrywania przez ofiary faktu stosowania wobec nich przemocy najczęściej udzielanymi odpowiedziami były: strach, lęk przed sprawcą, wstyd przed naruszeniem „tematu tabu” dotyczącym prywatności życia oraz uzależnienie finansowe od sprawcy. Ankietowani w większości uważają, iż należy powołać zespół interdyscyplinarny, ponadto twierdzą, iż współdziałanie członków zespołu pozwoli skuteczniej i efektywniej rozwiązywać problem przemocy na terenie gminy Dobroń.

3.1. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach

Tabela nr 24

ROK	2007	2008	2009
Ilość interwencji Policji do środowisk, gdzie powodem wezwania było stosowanie aktów przemocy	100	71	58
Ilość założonych „Niebieskich Kart”	8	10	10
Ilość skierowanych spraw o znęcanie się psychiczne i fizyczne w myśl art. 207 §1 KK	8	6	9

Źródło: opracowanie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach w wyżej wymienionych przypadkach dominuje przemoc fizyczna: popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, policzkowanie oraz przemoc psychiczna: wyzywiska, ośmieszanie, groźby, krytykowanie, poniżanie, ciągłe niepokoje. Przeważnie w większości przypadków sprawcami przemocy są mężczyźni – mężowie i synowie. Ofiarami przemocy głównie są żony, matki i ojcowie.

Podsumowując dane policji wynika, iż liczba założonych „Niebieskich Kart” w ciągu 3 lat wzrosła i utrzymuje się na poziomie 9 w skali roku, ponadto na przestrzenie ostatnich 3 lat policja średnio rocznie interweniowała 76 razy w środowiska, gdzie powodem interwencji było stosowanie przemocy wobec członków rodziny.

3.2. Analiza wyroków sądowych z artykułu 207 §1 Kodeksu Karnego według danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Łasku

Tabela nr 25

ROK	2007	2008	2009
Ilość spraw z art. 207 § 1KK	18	6	53
Ilość wyroków sądowych	16	5	16
Umorzenia	2	0	0
Dozór kuratora	11	4	8

Źródło: opracowanie na podstawie danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Łasku

Według danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Łasku wynika, iż wzrasta liczba składanych wniosków do sądu w myśl art. 207 § 1 Kodeksu Karnego. Porównując rok 2007 do roku 2009 wynika, iż dwukrotnie wzrosła ilość składanych wniosków o znęcanie się nad członkami rodziny. Nie wszystkie rodziny, w których stosowana jest przemoc pozostają pod dozorem kuratora. Na przestrzeni 3 ostatnich lat tylko dwukrotnie zostały umorzone sprawy o znęcanie się nad członkami rodziny.

3.3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu

Tabela nr 26

ROK	2007	2008	2009
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, dotkniętych przemocą w rodzinie	8	8	13

Źródło: opracowanie na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu

W 2007 roku w 13 rodzinach zostało dokonane zgłoszenie członka rodziny na leczenie odwykowe, z czego w 8 przypadkach stwierdzono stosowanie przemocy wobec członków rodziny. Sprawcami przemocy byli mężczyźni – mężowie, ojcowie, brat i syn. Ofiarami przemocy były żony, matka, dzieci i rodzeństwo. Dominuje w 8 przypadkach przemoc psychiczna i równocześnie w 1 przypadku przemoc fizyczna.

W 2008 roku w 16 rodzinach zgłoszono członka rodziny na leczenie odwykowe, w 1 przypadku w jednej rodzinie zostały zgłoszone 2 osoby na leczenie odwykowe.

W 8 rodzinach wystąpiła też przemoc. We wszystkich przypadkach sprawcą przemocy byli mężczyźni – mężowie, ojcowie, syn, brat. Ofiarami były żony, matki, dzieci i rodzeństwo. Najczęściej stosowaną formą przemocy była przemoc psychiczna w 6 przypadkach, w 2 przypadkach wystąpiła przemoc fizyczna.

W 2009 roku w 17 rodzinach zgłoszono członków rodziny na leczenie odwykowe. W 13 rodzinach stwierdzono stosowanie przemocy wobec członków rodziny. Sprawcami przemocy byli mężczyźni – mężowie, partnerzy, ojcowie, w 2 przypadkach kobiety – partnerka życiowa i córka (będąca równocześnie teściową i babcią). Ofiarami przemocy były żony, partnerki, dzieci, w 1 przypadku partner życiowy i w 2 przypadkach ofiarami przemocy była matka, synowa i wnuki. Dominuje przemoc psychiczna we wszystkich przypadkach, przemoc fizyczna wystąpiła w 4 przypadkach.

3.4. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu

Tabela nr 27

ROK	2007	2008	2009

Ilość rodzin korzystających z pomocy finansowej, dotkniętych przemocą w rodzinie	8	4	8
---	----------	----------	----------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wywiadów GOPS w Dobroniu

Analizując 2007 rok sprawcami przemocy w 8 przypadkach byli mężczyźni, z czego w 6 przypadkach byli to mężowie, w 1 przypadku syn i w 1 przypadku ojciec. Ofiarami przemocy były w 6 przypadkach żony, z tego równocześnie w 3 przypadkach przemoc była stosowana w stosunku do dzieci, w 1 przypadku przemoc stosował syn w stosunku do swojej matki i małoletniego rodzeństwa, w 1 przypadku ojciec stosował przemoc w stosunku do swoich dzieci. Analizując rodzaje stosowanej przemocy zauważamy, iż w każdym przypadku występuje przemoc psychiczna, natomiast przemoc fizyczna w 4 przypadkach (2 przypadki przemocy fizycznej w stosunku do żon i dzieci i w 2 przypadkach przemoc fizyczna tylko w stosunku do dzieci). Wszyscy sprawcy przemocy są osobami uzależnionymi od alkoholu, nisko wykształconymi.

Analizując 2008 rok obserwuje się spadek rodzin dotkniętych przemocą. Jednakże wynik ten nie odzwierciedla rzeczywistego stanu przemocy w gminie. W 2008 roku z pomocy finansowej skorzystały tylko 4 rodziny dotknięte przemocą co nie oznacza spadku tego zjawiska. W 2008 roku sprawcami przemocy we wszystkich 4 przypadkach byli mężczyźni – mężowie. Ofiarami przemocy były kobiety – żony. We wszystkich 4 przypadkach miała miejsce przemoc psychiczna i równocześnie fizyczna, w 1 przypadku miała miejsce dodatkowo przemoc ekonomiczna. Sprawcy przemocy w 3 przypadkach są osobami uzależnionymi od alkoholu, w 1 przypadku sprawca jest osobą o zaburzonej osobowości, są to osoby nisko wykształcone.

Analizując 2009 r. w 8 rodzinach dotkniętych przemocą w 6 przypadkach sprawcami przemocy są mężczyźni, w 2 przypadkach synowie . Ofiarami przemocy są w 6 przypadkach żony i kobiety w związkach partnerskich, w 1 przypadku ofiarą przemocy jest matka i w 1 przypadku ofiarą przemocy jest ojciec. We wszystkich 8 przypadkach występuje przemoc psychiczna, w 5 przypadkach wystąpiła przemoc fizyczna w stosunku do żon i partnerek, z czego równocześnie miała miejsce w 1 przypadku przemoc w stosunku do dzieci i w 1 przypadku przemoc w stosunku do pasierba, ponadto w 2 przypadkach obserwujemy przemoc fizyczną w stosunku do rodziców: matki i ojca. Sprawcy przemocy w 7 przypadkach są osobami uzależnionymi od alkoholu, w 1 przypadku sprawca przemocy jest osobą o zaburzonej osobowości, wszyscy sprawcy przemocy to osoby nisko wykształcone .

3.5. Wnioski ogólne z przeprowadzonej diagnozy

Zagłębiając się w literaturę oraz po zapoznaniu się z sytuacją przemocy w środowisku, rozpoznanie rzeczywistych rozmiarów przemocy na terenie gminy Dobroń byłoby trudne. Rodziny często ukrywają swoje kłopoty, lękają się i wstydzą przed naruszeniem tabu dotyczącym prywatności życia, nie ujawniają problemu z obawy na strach przed tyranem. Na przeszkodzie stoi lęk przed radykalnymi zmianami, trudności w samodzielnym utrzymaniu się, współuzależnienie od sprawcy. Dużym utrudnieniem jest fakt, iż wiele osób przyzwyczaja się do swojego położenia, uważa je za całkiem normalne i nie dostrzega możliwości zmian. Osoby doznające przemocy w rodzinie często nie mają wiedzy dotyczącej działań jakie można podjąć na rzecz zwalczania tej patologii. Coraz częściej zdarza się, że osoby maltretowane zaczynają ujawniać problem, ale odbywa się to na małą skalę. Z informacji pozyskanych w terenie wynika, iż problem przemocy w rodzinie dotyczy znacznie większej liczby rodzin, niż powyższa analiza przedstawia, tym bardziej, że Ośrodek działa w dość trudnym środowisku, charakteryzującym się znacznym bezrobociem oraz poważnym wzrostem rodzin z problemem alkoholowym.

Powyższa analiza obrazuje diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w oparciu o znajomość rodziny, bezpośredni kontakt z ofiarami przemocy w mniejszym stopniu ze sprawcami. Biorąc pod uwagę informacje uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach, dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu, dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu, dane Sądu Rejonowego w Łasku, można stwierdzić, iż zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Dobroń wykazuje tendencje wzrostową. Zdecydowanie sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni będący mężami, partnerami, rodzicami, w niewielkim stopniu synowie i bracia. Ofiarami przemocy zdecydowanie są kobiety będące żonami, partnerkami, dziećmi, w mniejszym stopniu rodzice, rodzeństwo. Jeśli chodzi o rodzaj stosowanej przemocy zdecydowanie dominuje przemoc psychiczna oraz przemoc fizyczna. Szukając przyczyn stosowania przemocy z analizy dokumentów możemy zauważyć, iż w niewielkim stopniu sprawcy przemocy to osoby wykazujące zaburzenia osobowości, chore psychicznie, posiadające niskie wykształcenie. Zdecydowanie w dużym stopniu sprawcy przemocy to osoby uzależnione od alkoholu. Alkohol jest czynnikiem towarzyszącym przemocy, jednak nie jest bezpośrednią przyczyną przemocy. Alkohol może być katalizatorem uwalniającym agresję, torującym drogę do

przemocy, ale nie jest odpowiedzialny za przemoc. Alkohol nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem. Sprawcy często piją po to by znęcać się i bić swoich bliskich, a stanem nietrzeźwości próbują usprawiedliwiać swoje zachowania, by uniknąć odpowiedzialności.

3.6. Sprzymierzeńcy programu

Sprzymierzeńcami programu są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu,
- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach,
- Sąd Rejonowy w Łasku,
- Zespół Szkół im. Jana Długosza w Dobroniu,
- Szkoły Podstawowe w : Dobroniu , Mogilnie Dużym, Chechle Drugim,
- Publiczne Przedszkole w Dobroniu,
- Punkt Wsparcia Interwencyjno-Psychologicznego w Dobroniu,
- Urząd Gminy w Dobroniu,
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach,
- społeczność lokalna, środowisko, osoby fizyczne.

ROZDZIAŁ IV CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel główny: *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności pomocy świadczonej osobom uwięzonym w przemoc i ochrona ofiar przemocy, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc na terenie Gminy Dobroń .*

Cele szczegółowe:

I cel szczegółowy : Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

II cel szczegółowy : Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności przedstawicieli różnych grup zawodowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

III cel szczegółowy: Rozszerzenie oferty form pomocy i wsparcia dla osób uwięzanych w przemoc oraz rodzin dotkniętych uzależnieniem od alkoholu,

IV cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań na rzecz niesienia pomocy rodzinom dotkniętym przemocą poprzez nawiązanie współpracy różnych służb i instytucji,

V cel szczegółowy : Zwiększenie dostępności i efektywności działań edukacyjno – wychowawczych i profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do nauczycieli , dzieci , młodzieży i rodziców .

4.1. Harmonogram działań

I cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Realizatorzy	Termin
1.1. Upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów , broszur dotyczących zjawiska przemocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja , placówki edukacyjne, ośrodek zdrowia	2012-2022
1.2. Rozpowszechnianie informacji o lokalnej pomocy dla osób uwięzanych w zjawisko przemocy domowej – stworzenie bazy danych osób, miejsc, instytucji udzielających pomocy na stronie GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja , placówki edukacyjne, ośrodek zdrowia ,	2012-2022

	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	
1.3. Organizowanie spotkań informacyjnych z mieszkańcami gminy obejmujących tematykę : przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy, dostępnych form pomocy i sposobów reagowania w sytuacji jej występowania (podczas wywiadówek szkolnych) .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, koordynator, placówki edukacyjne, psycholog, pedagog	2013-2022

Wskaźniki osiągnięcia celu I :

- ilość zakupionych i rozpowszechnionych ulotek, plakatów , broszur dotyczących zjawiska przemocy ,
- ilość udzielonych informacji dotyczących lokalnej pomocy,
- ilość wejść na stronę internetową,
- liczba osób, które wzięły udział w spotkaniu informacyjnym,
- ilość zorganizowanych spotkań informacyjnych.

II cel szczegółowy : Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności przedstawicieli różnych grup zawodowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Realizatorzy	Termin
2.1. Gromadzenie informacji o ofertach szkoleniowych w zakresie zjawiska przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, koordynator	2012-2022
2.2. Przeszkolenie pracowników socjalnych GOPS w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , Regionalne Centrum Polityki Społecznej	2012-2022
2.3. Organizowanie wspólnych szkoleń dla pracowników z różnych instytucji zajmujących się pomaganiem w sytuacji przemocy i przez to ujednolicanie rozumienia problemów z nią związanych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, koordynator, Regionalne Centrum Polityki Społecznej	2013-2022

Wskaźniki osiągnięcia celu II :

- ilość zgromadzonych materiałów dotyczących szkoleń,
- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych ,
- ilość odbytych szkoleń ,
- liczba zorganizowanych wspólnych szkoleń ,
- liczba osób, które wzięły udział we wspólnym szkoleniu.

III cel szczegółowy : Rozszerzenie ofert form pomocy i wsparcia dla osób uwięzianych w przemoc oraz rodzin dotkniętych uzależnieniem od alkoholu.

Działania	Realizatorzy	Termin
3.1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą oraz pomocy w postaci pracy socjalnej .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2012-2022
3.2. Zapewnienie dostępności pomocy prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą	Urząd Gminy	2012-2022
3.3. Udzielanie wsparcia psychologicznego (terapia rodzinna, terapia indywidualna, terapia dzieci) w Punkcie Wsparcia Interwencyjno- Psychologicznym w Dobroniu.	Punkt Wsparcia Interwencyjno- Psychologicznego przy GOPS w Dobroniu	2012-2022
3.4. Udzielanie wsparcia psychologiczno – terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu w Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnej	Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji	2012-2022

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dobroniu.	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.5. Udział w grupie AA „Wojciech” w Dobroniu w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich członków rodziny.	Grupa Wsparcia AA” Wojciech”	2012-2022
3.6. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. Oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez motywowanie ich do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Punkt Wsparcia interwencyjno – Psychologicznego przy GOPS w Dobroniu , Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ,	2012-2022
3.7. Zabezpieczenie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji , świadczenie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia. Pomoc w zorganizowaniu miejsc w Ośrodkach wsparcia.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , Urząd Gminy	2012-2022

Wskaźniki osiągnięcia celu III :

- liczba rodzin objęta pomocą finansową i rzeczową oraz praca socjalną,
- liczba rodzin, którym udzielono porad prawnych ,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym i terapeutycznym,
- liczba osób biorących udział w grupie AA ,
- liczba sprawców, którzy skorzystali z programów korekcyjno-edukacyjnych ,
- liczba osób , które otrzymały pomoc w znalezieniu schronienia.

IV cel szczegółowy : Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań na rzecz niesienia pomocy rodzinom dotkniętym przemocą poprzez nawiązanie współpracy różnych służb i instytucji .

Działania	Realizatorzy	Termin
4.1. Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych , policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja , placówki edukacyjne, ośrodek zdrowia , Sąd Rejonowy	2012-2022
4.2. Kontynuowanie przez pracowników socjalnych i przedstawicieli policji i kuratorów sądowych wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , Policja, Sąd Rejonowy	2012-2022
4.3. Podejmowanie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki edukacyjne	2013-2022
4.4. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin , w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. Sporządzanie sprawozdawczości z podjętych działań.	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	2012-2022
4.5. Monitorowanie na bieżąco problematyki przemocy w rodzinie i udzielanej pomocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , koordynator, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	2012-2022

Wskaźniki osiągnięcia celu IV :

- ilość spotkań przedstawicieli różnych instytucji i placówek,
- liczba osób , które wzięły udział w spotkaniu,
- ilość odbytych wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą,
- liczba organizacji, z którymi nawiązano współpracę,

- dokumentacja działań, sprawozdania.

V cel szczegółowy : Zwiększenie dostępności i efektywności działań edukacyjno – wychowawczych i profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do nauczycieli , dzieci , młodzieży i rodziców .

Działania	Realizatorzy	Termin
5.1. Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.	Placówki edukacyjne	2013-2022
5.2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach, świetlicy socjoterapeutycznej .	Placówki edukacyjne, świetlica socjoterapeutyczna , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2013-2022
5.3. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, min. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.	Placówki edukacyjne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2013-2022
5.4. Realizacja programów edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży dotyczących min. : - konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, - porozumiewania bez przemocy, - modyfikowania agresywnych zachowań , - mediacji i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy, - prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych, - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,	Placówki edukacyjne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2014-2022
5.3. Realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem wychowywania bez przemocy.	Placówki edukacyjne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2014-2022

Wskaźniki osiągnięcia celu V :

- ilość odbytych szkoleń, warsztatów,
- liczba przeszkolonych nauczycieli, pedagogów,
- liczba zrealizowanych godzin zajęć edukacyjno - wychowawczych ,
- liczba zrealizowanych godzin zajęć profilaktycznych ,
- liczba dzieci objętych edukacją i profilaktyką,
- liczba przeprowadzonych programów edukacyjnych i profilaktycznych ,
- liczba dzieci, które wzięły udział w realizacji programów edukacyjnych ,
- liczba rodziców, którzy wzięli udział w realizacji programów profilaktycznych .

4.2. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu będą:

- ofiary przemocy w rodzinie (współmałżonkowie, partnerzy, dzieci, rodzice i inne osoby spokrewnione i nie spokrewnione ze sprawcą),
- sprawcy przemocy,
- rodziny i osoby, w których nadużywa się alkoholu lub innych niedozwolonych środków odurzających,
- rodziny, w których dzieci są zaniedbywane ,

- rodziny, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami, a dzieckiem, zaburzenia zachowania dzieci na tle konfliktów,
- osoby i rodziny, w których członek rodziny ma zaburzenia psychiczne, jest upośledzony,
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczność lokalna .

4.3. Spodziewane efekty programu

Rezultaty programu to:

- stworzenie bazy danych osób, miejsc, instytucji udzielających pomocy,
- stworzenie sprawnego systemu pomocy rodzinom oraz osobom dotkniętym przemocą ,
- zwiększenie efektywności pracy instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom krzywdzonym,
- rozszerzenie współpracy z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za pomoc rodzinom uwięzonym w przemoc,
- rozwój współpracy interdyscyplinarnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
- rozwój form poradnictwa specjalistycznego,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy,
- podniesienie świadomości społeczności lokalnej,
- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- podniesienie aktywności społecznej,
- spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie,
- zwiększenie kompetencji służb i instytucji pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

Zasady finansowania

Źródłami finansowania będą:

- środki własne gminy – na 2012 r. kwota przeznaczonych środków na realizację programu wynosi – 14770 zł.
- środki budżetu państwa i wojewody przeznaczone na realizację programów osłonowych,
- środki Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu ,
- inne źródła finansowania .

4.5. Termin realizacji

Program został opracowany na lata 2012 – 2022.

RODZIAŁ V MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Realizatorzy programu będą odpowiedzialni za monitorowanie programu i dokonywanie sprawozdań z realizacji programu oraz przekazywanie koordynatorowi programu. Ewaluacji całościowej dokona koordynator Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobroń. W styczniu 2012 r. specjaliście pracy socjalnej w GOPS w Dobroniu zostały powierzone dodatkowe czynności Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobroń.

ROZDZIAŁ VI PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy ma szanse na powodzenie przy stworzeniu wspólnej płaszczyzny pracy pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinom dotkniętym przemocą. Wstępna ocena realizacji programu pozwala mieć nadzieję, że przedstawione cele zostaną osiągnięte a program będzie kontynuowany w przyszłości.

Podsumowując całość programu można zauważyć pięć bardzo ważnych założeń przedstawionych poniżej:

- każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy,
- dzieci i młodzież mają prawo do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić,
- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy,
- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna,
- każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracował:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu .